

Gesprekstafel 'impact stijging creativiteit op list *Top 10 Skills for the future* van het World Economic Forum' donderdag 23 januari, 15.00-17.00, Boekmanstichting

Voorzitter: Lars Ebert

Aanwezig: Martin Berendse, Directeur OBA; Jeroen Chabot, Directeur Willem de Kooning Academie; Carla Delfos, Founder European League of Institutes of the Arts en Art Futures; Joost Heinsius, Onafhankelijk adviseur/onderzoeker op gebied van maatschappelijke waarde van kunst/cultuur en financiering; Ben Hurkmans, Voormalig Directeur Fonds Podiumkunsten; Chantal Inen, Founder The Punchy Pack; Jan Jaap Knol, Directeur Boekmanstichting; Elisabetta Lazzaro, Professor of Creative Economy HKU; Suzanne Leclair, Counselor | Chairwoman | Changemaker; Marleen Stikker, Directeur Waag Society

Inleiding: de bijeenkomst vindt op hetzelfde moment plaats als het World Economic Forum in Davos. Onderwerp is de impact die de aanzienlijke stijging van 'creativiteit' in het rijtje van benodigde skills voor de toekomst kan hebben op onze beroepspraktijk.

Het is relevant, ook in het kader van de komende verkiezingen, om met elkaar van gedachten te wisselen over de cultuurpolitieke implicaties van de toenemende nadruk op creativiteit.

Samenvatting in bullet points van de ideeën en opmerkingen die werden gedeeld, zonder het noemen van namen:

Perspectief uit het verleden werd aangestipt aan de hand van het nog steeds relevante gedachtegoed van Boekman.

Creativiteit en de culturele sector

Het begrip creativiteit wordt door allerlei sectoren en instanties verschillend gedefinieerd. De culturele sector zelf heeft moeite creativiteit goed uit te leggen, andere sectoren zijn er beter in. Het toe-eigenen en begrip van taal is een belangrijk onderwerp.

Opmerking was dat kunstenaarschap de hoogste vorm van creativiteit zou zijn. Tegelijkertijd wordt juist gewaarschuwd voor te veel 'hoogdravendheid'. Eenzijdige claims van de kunstensector op 'beschaving' en 'creativiteit' leiden ook tot afscherming en weerstand.

Andere opmerking was dat creativiteit het vermogen zou zijn om met onzekerheid om te gaan, nieuwe vormen te vinden in een wereld in transitie. Belangrijk in creativiteit is het vermogen om te scheppen.

Een gevaar van de nadruk op economisering in het huidige stelsel is dat kunstenaars gaan redeneren in termen van de markt: producten verkopen in plaats van je richten op het artistieke proces en de impact van je werk.

Het gevaar van instrumentalisatie van de kunsten/kunstenaars voor economisch gewin en/of politieke doeleinden kwam met regelmaat naar voren. Komrij werd geciteerd: kunstenaars zijn zwanen, geen ezels die pakjes dragen. Maar deze stelling roept op tegenwerping op. Kunst plaatst zichzelf hiermee op een voetstuk en miskent zijn eigen vermogen om verbinding met de samenleving aan te gaan.

Kunstenaars staan aan de zijlijn in de discussie over het belang van creatieve skills in onze samenleving, zij zouden voorop moeten lopen. De kunstsector zou zich veel opener kunnen profileren. Ontwerpers zijn hier beter in dan de rest van de kunstensector, denk aan 'design thinking'.

Interessant is de vergelijking met de wetenschap. Niet alleen vanwege de parallel met creativiteit zoals die manifest wordt in de nieuwsgierigheid en transformatie die plaatsvindt tijdens het proces van onderzoek. Maar ook omdat de wetenschap succesvoller lijkt in het verwerven van maatschappelijke erkenning (valorisatie van kennis).

Onderzoek in de kunsten (practice based onderzoek) verdient versterking.

Kunstscholen

Ruim 20 jaar geleden benadrukten Eduard Delgado en Manuel Castells beide de unieke situatie van kunstscholen, dat er in de samenleving een plek is waar jonge mensen de tijd krijgen om hun kunstenaarschap te ontwikkelen, waar ze kunnen experimenteren, waar ze kunnen falen. Een lab waar vrij nagedacht kan worden over de nieuwe identiteit van de mens zonder dat daar onmiddellijke gevolgen aan verbonden zijn, dit moeten we koesteren.

Afgestudeerden van kunstscholen staan vaak niet als kunstenaar ingeschreven bij de KvK waardoor de cijfers over het 'rendement' van kunstscholen onrealistisch laag zijn. Critical thinking zou cruciaal moeten zijn op kunstscholen.

Verdere punten van aandacht en voorstellen:

Het is van groot belang dat creatieve vakken prominent in het curriculum van scholen voor basis- en voortgezet onderwijs komen. We moeten ons er hard voor maken dat de kunstensector om 'de' tafel komt te zitten met het onderwijs en dat het STEAM Science, Technology, Engineering en ARTS Mathematics wordt in plaats van STEM.

We zouden een strategische onderzoeksagenda kunnen ontwikkelen. Onderzoek naar impact van kunst in plaats van naar de hoeveelheid bezoekers/kaartjes, we zouden een eigen meetlat en taal moeten creëren.

Verbinding maken met andere sectoren is cruciaal, samen praten en samen werken. Wie vertegenwoordigen we en wie mist er? Suggesties om bij een volgende tafel te betrekken: kunstenaar, filosoof, ethicus, econoom, bestuurders onderwijs